
Nejsilnější laser světa přijde Česko na miliardu

Nejsilnější laser světa přijde Česko na miliardu

9.5.2011, rubrika: Události, strana: 2, autor: Igor Záruba

VĚDA VÝZKUM

Poměr unijních a národních nákladů obnáší 85 procent ku patnácti, což odpovídá normě pro hrazení podobných děl

Projekt ELI – Extreme Light Infrastructure – v Dolních Břežanech, který bude mezinárodní výzkumnou laboratoří s nejnovější generací laserových technologií, přijde EU na 236 034 688 eur. Tato částka je rozložena do všech sedmi let současného finančního období, letos by Brusel měl uvolnit na tento první z velkých tuzemských záměrů 41 653 181 eur. Vyplyvá to z dokumentace k příslušnému rozhodnutí o uznání ELI, které se deníku E15 podařilo získat z Evropské komise.

Výše finančního příspěvku EU současně prozrazuje, že Česká republika bude muset také přispět nemalou sumou. Míra spolufinancování se totiž vztahuje na obnos 277 687 869 eur (necelých sedm miliard korun), rozdíl tudíž činí 41 653 181 eur (1,02 miliardy korun). Výsledný poměr unijních a národních nákladů obnáší 85 procent ku patnácti, což je základní vzorec pro hrazení těchto a podobných společných děl.

Praha se rovněž musela zavázat, že nedopustí, aby kdokoli v tuzemsku žádal po Evropské unii vrácení daně z přidané hodnoty na úkor zdrojů EU. Za vyloučením tohoto rizika ručí řídicí orgán, jímž je ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a pravidelný dohled finančních orgánů, právní zárukou je platný zákon o dani z přidané hodnoty.

Řízení záměru ELI bylo svěřeno Fyzikálnímu ústavu Akademie věd, česká záležitost je pouze jedním z pilířů Extreme Light Infrastructure, další dva budou v Maďarsku a Rumunsku. Vládní zmocněnci pro všechny tři větve mají úzce spolupracovat.

Zrekonstruované, rozšířené a nově vybudované kapacity v Dolních Břežanech mají zabrat plochu 29 758 metrů čtverečních, počet spolupracovníků byl stanoven na 193. Příležitost má dostat 118 studentů magisterských a doktorských oborů. Na středočeské adrese by mělo vzniknout 250 pracovních míst.

Pozitivní signál, o kterém se v souvislosti s ELI v poslední době dost hovoří, je zejména možný „návrat mozků“. Odchody vědeckých talentů za lepšími podmínkami do zahraničí trápí Česko už léta. Zdá se, že se situace začíná pozvolna měnit. Několik špičkových českých výzkumníků už totiž dalo vědět, že je pro ně ELI profesní výzvou, kvůli níž se vracejí domů. Projekt předložil rezort školství Evropské komisi loni 30. června, kladný verdikt je z 20. dubna. Obrovský kus práce, jež vyústila ve schválení, odvedlo stálé zastoupení Česka při EU v Bruselu.

Velká šestka Nejvýkonnější laser na Zemi v Dolních Břežanech, který má přilákat špičkové vědce z celého světa, je první z šesti velkých českých infrastrukturních projektů. Na řadě jsou nyní Mezinárodní centrum klinického výzkumu v Nemocnici u sv. Anny v Brně, Středoevropský technologický institut na Masarykově **univerzitě** v Brně, Centrum excelence a velké výpočetní centrum v Ostravě, Udržitelná energetika se zaměřením na výzkum jaderných paliv v Plzni a Řeži u Prahy a Biotechnologické a biomedicínské centrum Akademie věd a **Univerzity Karlovy** ve Vestci.